

vračala, zato je ostalo tudi vse pri stari navadi in asakdanjem redu. Tretji dan je bilo prav lepo in toplo vreme, in tedaj se je bil panj namenil ženitovanje obhajati; le žal, da zaradi raznih opravil nisem mogel vedno panja opazovati.

Ko malo pozneje pridem, vidim že od daleč zmešnjavo in vstajo čebelnega kraljestva. Vse je kot brezumno in noro ven in noter, sem ter tja letalo. Zavržena matica in kraljica, dasi se je mogla osem dni skrivaje po praznem satovji potikati, vendar se svojim pravicam ni odpovedala. Zakaj tudi? saj je bila izvoljena njena tekmovalka ravno tiste starosti in tistega gnezda, toraj dvojčica! Kako se je zaničevanka li kraljestva polastila? Prav lahko. Izvoljenka se je zarad prelepega vremena predolgo razveseljevala ter zamudila naglo se povrniti. Čebele so bile v skrbi ter postale nepokojne. Išoč matere, najdejo osamljeno, morebiti prejšnje usm'ljenke, katere so ji prej donašale hrano ter za njo vedele. Nezadovoljnih se nikjer ne manjka, toraj so ž njimi potegnile in zdaj se vse okoli zavržene gnete. Če jim je tudi sladke oblube delala, ne vem, ker sem bil, kakor rečeno, malo zamudil. Ko se izvoljena domu vrne, noče je v zmešnjavi nobena poznati; nekaj razgrajalcev in zločincev, kakeršnih je povsod dosti, popade jo in smrtno rani — umor je bil storjen. In od tod zmešnjava in noro letanje. Jaz ravno na to zločinstvo pridem. Kaj hočem? Skušal sem brž rešiti, kar je bilo mogoče, ker vedel sem, da se tudi oni zavrženi lahko v zmešnjavi enako prigodi. Ali komaj odprem skončnico, napade me cela trupa sovražno. Brž sežem po kadilnik ter krotim z gostim dimom laško pošast, ker bila je, kakor bi jo bil bes obsedel. Šele zdaj sem videl, da je bila neznanška gneča po praznem satovji, vsaj polovico čebel, kjer prej nobene ni bilo. Posebno je bila neka gruča kakor klobčič zamotana. Panj popadem ter ga dobro stresem, in vse popada pred me na zemljo. Prizadevam si matico rešiti, in res jo kmalu dobim. Ali kakšno? Ena zadnjih in obe sprednji nogi so bile že proč; ker živeti ne bi bila mogla, pritisnem jo še jaz malo bolj trdo s prstom in — rešena je bila zemeljskih nadlog in smrtnih bolečin.

Zdaj naglo pogledam, kaj se godi sredi panja. Pa tudi tu zmešnjava, noro letanje sem ter tja in kačje sikanje. Tudi tu je bila prej izvoljena in zdaj oplojena matica v klobčiču. Hitro jo rešim, pa prepozno; bila je kakor rečeno, smrtno ranjena; zato sem tudi s to storil, kakor s prvo, in — imel sem dve mrtvi matici in panj — brez matice.

Vzrok zmešnjavi in umoru je v tem slučaju res bila zavržena, pa v panji prihranjena matica, in nespamet sem si tudi jako očital, da sem jo vedeče v panji pustil. Da tega ni bilo, morebiti bi oplojena matica po prašenji ne bila umorjena. Ali to ni vselej krivo umoru oplojene matice; ko bi to bilo pravi vzrok, pomagali bi si čebelarji prav lahko: odstranili bi zaničevano matico, in vsega bi bilo konec. Mogoče, pravimo

da bi potem oplojena matica ne bila usmrčena; mogoče pa je tudi, da bi se bilo ravno tako zgodilo. Kakor smo že v začetku članka rekli, zgrabijo in zamore čebele namreč marsikatero matico po oplodilnem prašenji, dasi tudi zveden čebelar nobenega vzroka ne ve. Naj toraj vsi umni čebelarji na oplodilni izlet matice in vedenje panja po vrnitvi oprasene matice skrbno in neutrudljivo pazijo, morebiti se sčasoma vendar posreči, da zvemo vzroke te škodljive svojeglavnosti čebel ter poiščemo in tudi najdemo pomočkov zoper njo.

Razne reči.

* **Rodovitnost in ukusnost vrtnih jagod** je kaj različna. Če hočeš jagode pomnožiti z živicami, zaznamenuj rastline, katere imajo največ jagod s palicami, in le od takih potem jemlji živice za pomnoževanje. Dobre lastnosti prvotne rastline podelujejo nove, in zagotovljen ti je dober in obilen pridelek.

* **Kako gojiti mesečno rožo?** Mesečno rožo lahko vsak čas pripraviš, da cvete. Od junija do septembra izbirati je najmočnejše veje in popke, odrezovati dolge, slabe vejice do najbližnjega cvetnega popka in posajati jih v novo, dobro zemljo. Ni iz lepa lepše rastline, ter cvete od junija do pozne jeseni. Grede morajo biti prisojne, a ne preblizu velikih dreves, zemlja pomešana z gnojno prstjo in peskom. Najboljše je, če se vzamejo eno- ali dveletne rastline iz loncev in se posade malo globoče nego so bile po loncih. Odcvele veje se morajo prirezati. Če rastline slabo rasto, treba jim večkrat prilivati z gnojnico.

* **Orehovega drevja ne obrezuj nikdar po zimi**, dokler se je bati hudega mraza, ampak šele tedaj, kadar postaja toplejše, torej na spomlad. Obrežeš pa ga lahko tudi jeseni, na pr. meseca septembra, a vsakakor toliko zgodaj, da se morejo rane še nekoliko zaceliti.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 171. Prosim, poučite me, katere vrste ledenica bi bila najboljša in najpriprostejša, kako jo je narediti, kakšna naj bo streha in koliko debele stene? Je li med lesene stene devati še kaj drugega boljšega nego žagovine? (Fr. Z. župnik v S.)

Odgovor: Na Vaše vprašanje odgovorili bomo prihodnjič ali vsaj v eni prihodnjih številc v posebnem članku bolj obširno. Za danes le toliko, da najslabše za take namene vodi toploto stolčeno oglje, zato je vsled tega veliko boljše nego žagovina. Ogljeni drobir se pa pri vsakem kopišču lahko zastonj dobi.

Vprašanje 172. Od kod prihaja, da mi gre vsejana živinska pesa hitro, ko nekoliko odraste, v seme? To se mi dogaja sedaj uže drugo leto, ne da bi rabil staro

seme, ampak vsako leto pridelam novega semena od najboljših gomolj. Enako tudi drugi kmetje tožijo. (I. S. v D. pri T.)

Odgovor: Vzrok bode največ Vaše neprimerno podnebje in doloma tudi tla. Zaradi tega Vam priporočamo vsako leto naročiti svežega semena, na pr. s Češkega.

Vprašanje 173. Kateri pripomoček je najboljši proti sitnim muham v hlevu? (A. D. F. na Č.)

Odgovor: Proti muham je mnogo sredstev, najbolj pa hvalijo lavorovo olje, katero se primeša vodi ter ž njo umije živina, jasli in sploh kar je lesenega ter poškrope stene in strop. Mi nimamo glede muh nič izkušenj, vprašamo pa naše č. bralce, ako jih kedo ima, da nam poroča.

Podučne stvari.

Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

(Dalje.)

185.

Pomanjkanje vode. Queensland. Rockhampton.

Čim dalje sem šel, tem huje mi je bilo, ker nisem imel pitne vode, zlasti me je skrbel konj. Po mnogem trudu sem prišel na tako zvano liverpoolsko ravnino, ali tudi tu ni bilo vode dobiti. To so ti nepregledne ravnine brez višin in brez drevja, po cele dni ne ugledaš tu živega bitja. Trava je posmojena od solnca, in po letu ne dobiš vode z lepega. Imel sem sicer seboj najnovejši zemljevid nasebine novojužno-waleške in queenslandske, s katerim sem se preskrbel v Sydneyu, ali bil je nezanesljiv. Na mestih, kjer so bile zaznamovane struge in reke, ni bilo ne duha ne sluha o njih. Več potov sem naredil velik ovinek od mojega pota, da bi dobil vode, ali ni je bilo nikjer oslediti. Voda je bila samo na popirju.

Konja je trudapolni pot zelo zdelal, tako da glada in žeje ni mogel več naprej. Dal sem mu od svoje skromne zaloge poslednje grižljaje, ki sem jih sam sebi pritrgal, ali tudi to ni izdalo. Pal je in ni več ustal. Žal mi je bilo zveste živalice, ki je vse težave potrpežljivo z menoj prenašala. Ta izguba me je zato tem huje zadela, ker sem moral sedaj večino svoje robe pustiti na mestu. Samo toliko sem vzela seboj, kolikor sem mogel nositi in mi je bilo neobhodno potrebno. Žalosten sem zapustil ta kraj. Begala me je misel, kaj pa, če tudi tebe zadene enaka nesreča v teh pustinjah avstralskih!

Gledal sem, da bi vsaj do večera dospel k prednim goram queenslandskim, ali pot skozi gosto grmovje je bil tako težaven in zamuden, da nisem mogel. Četudi sem cel božji dan naprej ril, vendar nisem mogel priti s te pustinje. Slednjič sem bil od hoje in žeje tako zdelan, da sem nehote pal po tleh. Koj me je spanec objel in zazibal v sladko spanje.

Sanjalo se mi je, da sem v češkej domovini in slišim žuboreti potok, ki mi očvrstenja ponuja. Ali ko se prebudim, slišim mesto žuborenja vode brenčanje komarjev, in nad seboj zagledam svitle zvezde, mej njimi v krasnej svetlobi Južni križ. Krog in krog pa se je širila nedozirna, žalostna, jednolična pustinja avstralska.

Drugega dne pa sem zagledal visoke gore, in ko sem bil naredil tri angleške milje pota, prišel sem k razsežnim lagunam, kjer je v gostem rakitovju mrgolelo raznih pisanih ptičev. Hotel sem koj piti, ali voda je tako smrdela, da je želodec ni mogel prenesti. Še le s čajem, ki sem ga koj skuhal, ugasil sem strašno žejo. Eno uro sem počival, potem sem se zopet spustil na daljni težavni pot. Na večer sem prilezel do prvih navršij, kjer sem dobil dobre vode, kolikor sem hotel. Tretjega dne sem dospel v Leybourn. Okrog tega malega mesta so zlati rudniki, zlasti na tako zvanem Canal-Creeku, ali so zelo pičli. Nekaj stotin Kitajcev se je ubijalo tu, in celo oni, ki so vendar z malim zadovoljni, preživljali so se komaj.

Od tu sem prišel do večjega mesta Ipswich; ima do 7.000 duš. Mal parnik me je peljal dalje po reki Bremer-River v Brisbane, glavno mesto nasebine queenslandske. Leta 1859 so severovzhodni del Avstralije odločili od Novega južnega Walesa in povzdignili na samostalno nasebino queenslandsko. Nasebina ta meri nekaj čez 100.000 angleških kvadratnih milj in ima komaj 26.000 duš. Stanovniki se drže najraje okolice brisbanske, kjer je podnebje nekoliko vlažnejše in njim tudi ugodnejše. Tu dobro uspeva razno sadje, zlasti, dobro rodi tu koroza, in se sponaša najlepši bombaž. Ostale krajine zahodne in severne so radi pomanjkanja vode le redko obljudene, večinoma so kar prazne. Le tu pa tam nalletiš na ovčarno, ali malo govedarno. Zato pa po teh krajih, zlasti blizu zaliva karpentarskega, radi se klatijo domači divjaki, ki nimajo stalnih selišč, ampak žive kakor zver v lesu. Brisbane je imel pred leti samo nekaj siromašnih barak, a sedaj je že ugledno mesto. Stoji na plovnej reki tega imena in ima izborna pristanišče. Zaliv morski se naziva moretonski.

Tri dni sem ostal v Brisbanu, potem sem odplul s parnikom „Bumerangom“ v Rockhampton, lepo snažno mesto, katero bode svoj čas prvo za Brisbanom, kakor se more že sedaj soditi po krasnej njegovej leži. Plavba naša z Brisbana v Rockhampton je trajala štiri dni. Rockhampton je bil še le dve leti staro mesto, ali vendar je imel že tri cerkve, velike hiše, mnoga trgovska skladišča in več gostilnic. Po bregu reke Fitzroy blizu samega mesta je imela svoje ležišče tolpa črnih domačinov in so mnogi tudi v mesto prihajali. Možaki so bili oroženi z dolgimi pikami, bumerangi, pa malimi in velikimi krepelci s posebnega lesa, katere „nili nili“ nazivajo. Na potu so morale orožje žene nositi, kajti mož nosi samo sekirico, ki jo „tomijak“ naziva.